

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unirea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Afitudine greșită

(+). Tineretul așa-i el dela firea sa: vicios. Și așa fiind nu și prea cumpănește nici vorbile, nici procedeele. Vrea să izbutească repede, fie în bine fie în rău. Bătrânească înțelepciune a lui: Festina lentel nu-i pe pla-ul său. De aceea se repede la oricine i-se pare că „nu-i lu datorie”. Bine înțeles, în această categorie sunt trecuți toți câți nu adoptă fără rezerve întreg planul de răsunător al tineretului, cu toate obiectivele și — asta mai ales — cu tactica odată și definitiv preconizată de el. De cutare grupare a lui.

Decât: o atare încolonare la ordin nu se poate. Mai ales nu din partea preoției careia nu-i este îngăduit să se dejosască până la a răspunde numădecât cu: Present! decât ori i-se va striga, indiferent de ce și din partea cui: La datorie! Ei i-s'a spus odată pentru totdeauna de Impăratul Impăraților, care singur este calea, adevărul și viața: Mergând, învățați! (pe mici și mari, tineri și bătrini) care le este datoră cea mai însemnată a existenței, pentru vremelnice și veșnice, și nu i-s'a dat porunca: Mergeți de învățați dela tineretul mirean ce să faceți și ce căi să bateți ca să fiți de folos în lume. . . Asta nici chiar pentru cazul (pe vremea Mântuitorului inexistent) ca ar fi vorba de un tineret naționalist și creștin.

Așadar să nu inversăm rolurile. Fiecare a datoră lui Acesta-i imperativul categoric al eticii creștine. Biserica la postul de învățătoare și adevărului slobozitor din cătușele păcatului, și printr'asta îndălțătoare de neamuri; mirenii, cu toții, fără excepție, ascultători de cuvântul mântuirii și împreună lucrători la zidirea împărăției lui Dumnezeu pe pământ. Altfel totul e numai barababură și vorbărie de placă. Dacă nu ceva și mai rău. Naționalistii — cum scrie și d. Nichifor Crainic în „Sfarmă Piatră”, numărul de Craciun t. c. — dacă sunt cu adevărat creștini, se supun Bisericii, adică dorinței lui Dumnezeu. Ei nu pot pune Bisericii: taie o bucată din doctrina creștină, fiindcă așa ouget și așa vreau eu! O asemenea poziție însemnează rebeliune și erezie — în alte cuvinte: Biserica nu poate fi pusă la ordinele unui ins oarecare, sau la ordinele unui partid oarecare, oricât de naționalist ar fi el. Dacă omul sau partidul se declară creștin, el se pune prin aceasta, de bunăvoie, în slujba Bisericii. Altfel, căutând să pună el Biserica în slujba lui, lovește că nu pricepe nimic în afară de dorința sa a face din Isus Hristos un fel de membru al partidului, dacă-mi este îngăduită această expresie.”

Așa stând lucrurile n'ar strica, deci, ca tineretul ce-și zice (și-l dorim să fie ateva așa) naționalist și creștin, să cruțe preoția lui Hristos de continuare și violentă dăscălire. Care, pe cât e de ignitoare, pe atât e și de neîntemeiată. Ori, se poate admite un limbaj ca acesta: „Preoția mea vrea privește la pământ și la viața de pe el. Și aceasta este rostul ei. Prea mult intră în preocupările preoților noștri mărunțișurile, leașa, familia, politica, invidia, chestiuni confesionale, și altele. . . Se întâmplă în țara aceasta un fenomen interesant: Toți observă o anumită sete de religiositate, la popor. O stare de spirit creștin este cale să cuprindă sufletele românești. . . Și preoția mea cât și Biserica, în loc să fie în fruntea acestei resurrecții de suflet, îi stă decurmezisul. . . Titul trebuie să fie drumul ostașilor Bisericii (înovați de trădare de misiune). . . Să se porcească prin oficioasele Episcopilor, prin conferințele preoțești, prin viața de toate zilele, marca tulburare creștină de înfrângere a Comunismului?” a. ș. a. („Glasul Strămoșesc”, 6. XII. 36).

Abuzuri în serie

Incidente mici cu răutate mare — Guvernul în slujba prozelitismului ortodox — Legi fără putere și autorități fără conștiință

(*) „Telegraful” scrie (13. 12): „Foaia mitropoliei blăjene o ține una, număr de număr, cu articole de fond în cari se comentează umflat câte un mic incident de natură confesională, fie inventat pe dea'ntregul de o imaginație în fierbere, fie sucit de o judecată stăpănită de grave manii. — Intr'un număr recent pătimașul zel al sectarismului blăjan se lansează, în vocabularul nestăpănit cu care ne-a obișnuit, spre prefectul județului Treiscaune, dl Dr. Bidu, un vrednic român și un foarte activ factor în opera de recâștigare a fraților secuizați”. Asta numai din motivul că în Baraolt s'a înjghebat o parohie ortodoxă, „cu perspective promițătoare de a crește prin atracția românească ce-o exercită asupra foștilor români greco-catolici, azi maghiarizați, în urma predării lor în brațele Hajdudorogului de către mitropolia din Blaj”.

Așa scrie dreptmăritorul „Telegraf”. Dulos și creștinește. Nu se abate o iotă dela linia adevărului. Doamne ferește. Atâta numai, că prezintă lucrurile desumflate și fără „zel pătimaș”. De sigur, numai ca o floare de stil i-a scăpat și mica perfidie dela urmă, cu maghiarizarea foștilor credincioși. Știu doar preacernicii foarte bine, cari au fost cauzele maghiarizării. Știu că ea s'a făcut înainte, nu după Hajdudorog. Că nu mitropolia Blajului „i-a predat în brațele” cuiva. Toate le știu și le cunosc pe pielea proprie. Că doar Sfinții lor, români fără prihană și mucenici permanenți ai naționalismului, n'au avut Hajdudorog și totuși au pățit la fel cu credincioșii din Secuime. I-au pierdut. Acesta este motivul pentru care lucrează acum, cu atâta zel, la recâștigarea lor.

Trecem însă peste această mică răutate. Să lămurim nițel acuza de la început. Ne ocupăm mereu, se zice, de „câte un mic incident de natură confesională”.

Așa-i. Asigurăm însă pe contrași, că nu ne face nici o plăcere această stăruință. Am dori să scriem numai lucruri frumoase, senine, de zidire sufletească; nu de amărăciune și de harță. Dar asta nu depinde de noi. Ci de ei. Să nu mai pună la cale „mici incidente de na-

tură confesională”. Să-și vadă de mântuirea credincioșilor proprii și nu vor mai avea, din parte-ne, nici o supărare. De ce nu ne-ar face, nouă și lor și neamului întreg, această plăcere nevinovată?

O pot face cu atât mai ușor, că este doar vorba de câte „un mic incident”. Deci: fără importanță. Pentru ei. La care, deci, pot renunța ușor. — Nu tot așa vedem noi „micimea” incidentelor. Dacă au fost atenți contrași, au putut observa că nu dăm importanță unor trăznăi sau excese particulare. Câte un bobârnac, la „Telefon”, ajunge chiar și pentru cele mai breze „onisiforisme”. Nu putem trece însă cu vederea faptele abuzive ale autorităților de stat. Ceace fac ele este, totdeauna, excepțional de grav. Fiindcă rostul lor este să apere legea și dreptatea, nu s'o calce în picioare. Prin lege, ele trebuie să asigure pacea. Stricând legea și provocând tulburare, ele se fac vinovate de adevărată crimă de stat și națională. Subminează principiul autorității și samănă oficial anarhia. — Iată de ce nu-i tot una, dacă face gesturi ex esive de prozelitism pravoslavnic, cutare simbriaș ciuhandist, ori își permit abuzuri în acest scop reprezentanții puterii publice: prefectii cu jandarmii lor, ori chiar consiliul de miniștri. Cei dintâi pot fi socotiți, uneori, ca simpli zănateci; cei din urmă păcătuiesc totdeauna foarte grav împotriva oficiului ce dețin și împotriva intereselor țării.

Vinovați am fi noi, de sigur, dacă am ridica fără temei astfel de acuze împotriva diferitelor autorități. Din nenorocire, nu stă nici această insinuare a „Telegrafului”. Nu „inventăm” și nu „sucim” nimica. Vrea dovezi?

Am protestat împotriva samavolniciei prefectului Dr. Bidu, care a oprit cu jandarmii zidirea bisericii noastre dela Baraolt. „Telegraful” se grăbește să dea certificat de bună purtare acestui „vrednic român” și „foarte activ factor” ortodox. Cât o fi și cât o fi fost de bun român, nu ne privește. (S'ar putea citi, între altele, „România Nouă” din 18. 12. 36). Cert este, că e „foarte activ” apostol al ortodoxiei. Și că de dragul ei, săvârșește abuzuri grave. Dovedite. Nu de noi, ci de justiție. Dacă „T.” nu se repezea să-i facă elogiile, ci mai aștepta o săptămână, ar fi putut avea sentința Curții de Apel din Brașov, care l-a condamnat pe pomenitul agent pozelit pentru abuzul săvârșit la Baraolt. — Ori, poate, „inventează” și „suceste” și justiția?

Ne-am ridicat, apoi, împotriva fărădelegilor săvârșite la Suceava, unde credincioșii uniți (ruteni) au fost scoși nu numai din biserica lor, ci și din casa lor parohială. Pentru completarea informațiilor, mai dăm aci câteva amănunte

Ei bine: ipostaza aceasta de hotnogi ai preoției nu numai că nu-i prinde pe tineri sub raportul esteticii, dar e profund greșită și sub raportul eticii și al adevărului. Preoția și-a făcut în toată vremea datorința față de neam, atât pe tărîmul național, cât și pe cel strict spiritual. Îndesbi apostolii de acest fel a preoției noastre unite e carte deschisă tuturor celor ce știu și vreau să cetească în ea. A veni prin urmare și a o dăscăli în forma de mai sus, e cel puțin o ieșire nesocotită, inspirată de o principiară atitudine greșită. Și bun și creștinesc lucru ar fi să nu se mai repete. — Deocamdată atât.

interesante. *Fapte publice*, nu invenții nici sucituri.

Scriam, în numărul trecut, despre *jurnalul consiliului de miniștri*, 2661 din 26.11.36. Arătam, că intervenția este o absurditate juridică. Ei bine, cu uluitoare grabă, judecătoria din Suceava a și executat întocmai cuprinsul jurnalului: a făcut întabulările cerute, trecând proprietatea asupra mitropoliei ortodoxe a Bucovinei. — Chestiunea, firește, nu se va opri aici. Și adevărul tot va ieși biruitor. Fiindcă este o pură aberație ceea ce s'a făcut.

S'a dat mitropoliei ortodoxe o biserică unită, pe motiv că ar fi fost „eronat întabulată” ca proprietate unită. Adevărul e că întabularea, la timpul său, se făcuse după toate normele legii. — Dar asta-i floare la ureche. Consiliul de miniștri a rânduit să se dea ortodoxiei nu numai biserica din Suceava, ci și dependențele: *casa parohială, clopotnița* (fasc. No. 1210 și 1211) precum și *casa cantorală* (fasc. No. 984) și s'a făcut așa. Dar: *casa parohială au zidit-o credincioșii gr. cat. pe teren propriu cumpărat de ei*, și nu s'a ținut de biserică. *Casa cantorală au cumpărat-o credincioșii în 17 Septembrie 1900* și contractul a fost trecut la cartea funduară. — Acestea, prin urmare, nici pe timpul lui Ștefan cel Mare, nici de atunci încolo n'au fost ale bisericii ortodoxe. Ci cumpărate de uniți. Totuși: Consiliul de miniștri le ia dela proprietar, cu dela sine putere, în disprețul legilor, a constituției, al celui mai elementar simț de dreptate, și le face cadou altuia. Dacă nici aceasta nu se cheamă jaf la drumul mare săvârșit de către însăși organele puterii de stat, apoi cuvintele și-au pierdut orice înțeles.

A se invoca, pentru legitimarea unor asemenea nelegiuiri, teoria „*actului de guvernământ*”, ar fi mai mult decât pueril. Ar fi ridicol. Fiindcă actele de guvernământ își au și ele rosturile lor. Trebuie să se facă în interesul unității politice a statului, cu respectarea constituției, în interes general și ca măsură generală, cu caracter provizor, etc. etc. Tot atâtea condițiuni cari lipsesc cu totul în cazul nostru.

De altfel, Consiliul de miniștri, prin faptul că își motivează deciziunea, nu-i atribue caracterul unui act de guvernământ. Ce-i dar? Un amestec nechemat al statului într'un litigiu patrimonial alor două persoane morale. Amestec, pe deasupra, nenorocit, fiindcă nu se face în interesul dreptății și a legii. Nu are deci nici măcar atâta justificare. — Urmarea va fi, de sigur, ca și la Baraolt: justiția va infirma ceea ce a ticluit consiliul de miniștri. Intrebarea este însă: cum e cu puțință ca guvernul să se expună la un blam atât de rușinos? Pentru fapte atât de patent ilegale! În cari nu are nici o cădere să se amestece, ele avându-și drumul lor firesc de a se lichida în fața organelor singur competente ale justiției! Cum e cu puțință această degradare a celei mai înalte autorități din administrația țării? Și ce roade se pot aștepta după astfel de proceduri samavolnice?

Intr'adevăr, nimeni nu poate strica țării noastre atâta cât rău îi fac propriii săi conducători!

Misiuni populare. După informațiile primite dela pâr. canonic L. Vida din Balamare, Reuniunea de Misiuni Sfinte a *eparhiei Maramureșului* în lunile Octombrie și Noiembrie a. c. s'a îngrijit ca în acest răstimp o serie de 10 parohii și filii să aibă parte de radicale primeniri sufletești. Localitățile din chestie sunt următoarele (în paranteză cu numărul apropiilor de SS. Taine):

1. *Rona de sus*, (1267). Preot misionar: *P. Gheorghe Marina*, ieromonah basilian dela Bixad. 2. *Traniș* (306). Pr. misionar: pâr. *L. Gherghel* din Cicârlău. 3. *Lucăcești* (299). Pr. misionar: pâr. *Patriciu Truțașu* din Balamare. 4. *Ardușat* (1221). Pr. misionar: *P. Atanasie Maxim*, egumenul Sf. Mănăstiri dela Bixad. 5. *Potenț* (483). Pr. misionar: *P. Lucian Pop*, egumenul Sf. Mănăstiri dela Moiseiu. 6. *Rona de jos* (273). Pr. Misionar: pâr. *Ioan Medan* din Copalnic Mănăstur. 7. *Lipău* (420). Pr. misionar: *P. Atanasie Maxim* dela Bixad. 9. *Târșoș* (908). Pr. misionar: pâr. *L. Vida* dela Ba-

lamare. 10. *Colonia Prinipele Mihailu* (51). Pr. misionar: pâr. *G. Pop* din Media.

În eparhia *Lugojului* s'au ținut în Noembrie c. sfinte misiuni populare în parohiile: *Belotinț, Minișel, Renghet și Chisindia*. Preoți misionari au fost frații în Domnul: *Dr. Nic. Brînzeu*, Lugoj; *Dr. Iuliu Raftu*, Lugoj și pâr. *I. Munteanu* (în ultimele două parohii) din Dragășina. Pretutindenea la ascultarea mărturisitor au dat ajutor și frații preoți din jur. — Lăudat să fie Domnul pentru toate!

Pomenirea lui V. Lucaciu

— Serbările dela Satu-Mare și dela Blaj —

Lumea românească se închină memoriei lui *Vasile Lucaciu*, preotul român unit și luptătorul naționalist neînfrânt, din timpul împărțirii noastre ca neam pe plaiurile de dincoace de Carpați. Ridicându-i-se la *Satu-Mare* o statuie grandioasă — opera maestrului Medrea, un fiu al bisericii noastre — Dumineca trecută i-s'a făcut desvelirea în cadre extraordinar de impozante. La această solemnitate au participat aproape 50 000 de oameni între cari miniștri, parlamentari, militari, intelectuali de toate categoriile, preoți, dascălime, plugărim și valuri de altă lume românească și neromână.

Pe o vreme splendidă, *P. S. Alex. Rusu* al Maramureșului, în sobor de preoți, a făcut binecuvântarea monumentului, de pe soclul căruia a rostit apoi o vibrantă cuvântare, reliefând personalitatea celui omagiat și gândurile cari l-au călăuzit în lupta-i eroică. În esență cam acestea le-a spus Prea Sfințitul:

Biserica română unită, pe care o reprezintă atât ca episcop al Maramureșului cât și ca încredințat special al I. P. S. S. Mitropolitului dela Blaj, participă la această serbare a sufletului românesc de oriunde nu numai prin aghiasma ce am sfințit pentru a stropi bronzul acestui preot al altarului ei, ci și prin prinosul ce-i aduce pe calea acestor cuvinte.

Vin aici dela Balamare, — unde a copilă-

□ □ Foiața „Unirii” □ □

Vasile Lucaciu

Cuvânt de pomenire rostit la ședința comemorativă ținută la Blaj în 13 Dec. 1936

de **Alexandru Nicolescu**
arhiepiscop și mitropolit

Îl prăznuim pe părintele Vasile Lucaciu. Astăzi i-se desvâluie statuia la Satu Mare, din partea neamului care se închină cu respect înaltea figurii sale cu nimb de erou.

Părintele Vasile Lucaciu El este intruchiparea cea mai autentică, cea mai nobilă, cea mai sublimă a aspirațiilor noastre naționale. El este pentru neamul nostru stâlpul de foc al lui Moise care ne-a luminat în bezna nopții și ne-a condus spre țara făgăduinței întregirii noastre naționale. — El este steaua polară a neamului în deceniile trecute de curând, care călăuzea corabia neamului nostru tălăzuită pe valurile acestei vieți și învăluită de bezna neagră.

V'am îndemnat, lubiți filii, în calitate de arhieru al vostru, să prăznuți și voi paralel cu neamul întreg, memoria acestui om intrat deja în legendă și din motivul legăturilor speciale ce au existat între mine și dânsul, legături de o intimitate nu se poate mai adâncă.

L-am cunoscut de mult și am avut contact personal cu dânsul la Roma, când eram încă student la Propaganda, unde venia să ne vadă foarte adeseori și să ne însuflească pe

noi tinerii leviți, animându-ne pentru luptele viitoare, izbânditoare de neam. L-am întâlnit mai târziu acasă, pe timpul luptelor împotriva Haidudorogului cutropitor, figurând chiar împreună în comitetul restrâns de trei care avea să convingă Roma de necesitatea reparării nedreptății ce ni se făcea cu acea episcopie, cum am și reușit mai târziu. Și l-am întâlnit, după răboiu, iarăși la Roma ca pe ambasador al neamului. Mai ales în această ipostază din urmă îmi amintesc atât de viu de dânsul. El era ambasadorul guvernului nostru național în Urbea eternă. Eu eram reprezentantul Bisericii noastre pe lângă Vatican în calitate de procurator al provinciei noastre mitropolitane. Ne-am întâlnit adeseori împreună. El cerceta toate taberele legionarilor noștri pe la Marino, Albano, Frascati, Rocca di Papa, Alta Mura, Taranto și alurea, ajutând opera formării legionarilor noastre și animând și însuflețind unde numai putea prin vorba sa pururea înflăcărată ce mișca și emoționa profund. Însăș prezența sa era un balsam de mângăiere pentru acești legionari cari uitau mizeriile exilului și se însuflețeau pentru cauza neamului, care-și aștepta ceasul din urmă de eliberare și definitivă scuturare a lanțurilor. Câte slujbe divine n'a prezidat părintele Lucaciu la Roma în Piazza del Popolo și în câmpurile sau taberele de concentrare, grupând pe toți filii neamului sub cutele mândrului nostru treicolor! — Am văzut mai apoi trecerea mare pe care o avea acest ambasador al neamului nostru în toate cercurile guvernului italian, și cum era primit cu venerație și de marele stat major

al armatei italiene. Era doară cunoscut prea bine din luptele sale epice de mai înainte.

Un episod caracteristic din viața marelui erou al neamului. *O audiență la înțeleptul Pontifice LEO XIII*. O știu chiar din gura părintelui Lucaciu.

Străbătuse vestea despre luptele aprige pentru neam și lege ale părintelui Lucaciu împotriva opresorilor și la Roma, la înțeleptul Papă. În audiența respectivă deci, marele Papă îl întreabă pe „leul dela Șiești” cum își justifică luptele sale împotriva stăpânirii austro-ungare, lupte cari provoacă atâta turburare la adversarii săi și atâtea represalii în același timp?

Atunci se dovedi părintele Lucaciu în toată măreția figurii sale. Incepu a-i aminti sfântului Părinte de luptele și asuprirea noastră milenară, de suferințele noastre neasemuite. Continuă spunând că neamurile își au plata și răsplata pe acest pământ. În ceriu vom fi o singură familie, cu o singură limbă, sub obăduirea marelui Dumnezeu. Acolo nu vor mai fi competiții și subjugări și asupriți. Toți vom avea același gratu, același cuget și aceeași simțire. — Deci dacă e vorba ca neamul nostru să-și aibă răsplata pe pământ, să-și împlinească aci destinul său istoric, pe care de sigur i l-a rezervat Dumnezeu, altcum nu i-ar fi conservat ca prin minune până acum cu caracterul său specific, distinct, trebuie să ne năzuim să-l conservăm cum este: cu însușirile-l naționale și să-l ajutăm să-și poată împlini misiunea istorică, ducându-l la limanul neînăviforat al mântuirii și independenței sale naționale. Acest neam până acuma a trăit numai

rit în casă de dascăl român, cu primele îndemnări la iubirea de neam și lege — și dela Șişești unde-i este mormântul adăpostit în sanctuarul ridicat de el acolo în cinstea Maicii Sfinte numită „Maica Românilor”; sanctuar dedicat „Unirei tuturor Românilor: unire în cugete, unire în simțiri, unire în religione” cum a spus-o el însuși.

Unirea națională, cu întregirea hotarelor, s'a făcut, și a văzut-o cu ochii. Unirea în simțire, din lăuntrul hotarelor, atât de necesară mai ales azi, n'o avem încă. Dovadă faptul că Majestatea Sa Regele a trebuit să facă bine de curând apelul cunoscut. Iar cea religioasă, care singură ar întregi atingerea idealului visat de Vasile Lucaciu, pare a fi destul de departe.

Sanctuarul din Șişești încă nu-i terminat: îi lipsește fruntarul. Biserica aceasta — San Pietro în miniatură — ieșită din râvna acestui mare preot al bisericii noastre, râvnă însuflețită de apa dătătoare de viață ce țâșnește din stânca lui Petru, își așteaptă încă iconostasul, după cum și vechea catedrală a sufletului românesc își așteaptă încă fruntarul unirii sale religioase cu biserica Romei originii noastre, ca și a tuturor fraților noștri de sânge.

Suntem români și protestăm contra inconștiențelor cari îndrăsnesc să ne facă vânduși, ori chiar trădători de neam, — și vom întregi nu peste mult sanctuarul dela Șişești cu fruntarul care-i lipsește. Dar suntem și creștini, apostoli ai legii Domnului și munca românească ce vom depune în această calitate, va ajuta să se ridice, cu binecuvântarea „Maicii Românilor”, fruntarul-lipsă al unirii religioase visate și dorite de cel ce a pus la Șişești inscripția: „Pro Unione omnium Romanorum”.

Memoriei lui Vasile Lucaciu i-au mai adus, tot atunci, omagiile venerației: P. S. Nicotae, ep. ortodox al Oradiei; d. ministru Valer Pop;

sub călcâitul altor neamuri. El tinde și trebuie să tindă spre culmile ascensiunii ce-i sunt rezervate de providența divină și noi ne punem numai în serviciul acestei misiuni divine rezervate neamului nostru. Au pierit multe neamuri pe pământ. Nu înainte însă de a-și fi împlinit misiunea lor istorică. Neamul românesc are deci totul de câștigat, de atins, în concertul celorlalte neamuri. El, părintele Lucaciu, nu este decât un instrument al Providenței divine în această epică încordare sau luptă. — Bătrânul Pontifice îl ascultă cu atenție, îl urmărește expunerea pe care eu am schițat-o numai, scăpându-mi multe detalii de când am ascultat-o din gura marelui patriot. La sfârșitul acestuia îl binecuvântă, îl încurajă să ducă mai departe lupta pentru dreptatea cauzei neamului său, arguându-l izbândă deplină. Astfel reveni părintele Lucaciu din Roma mai înarmat ca oricând și mai hotărât ca niciodată de a duce lupta până la desăvârșită izbândă.

Iubiți frați și fi!

Eu doresc ca măreața figură a celui dispărut pe care ne-o reîmprespătează astăzi desvelirea monumentului său în bronz dela Satu-Mare, desvelire la care asistă un neam întreg, să fie săpată pe veți în sufletele noastre. Să aprindem focul entuzismului iubirii de neam dela focul inimii sale care palpita și dincolo de mormânt și vegheză asupra destinului neamului nostru iubit. Iubirea noastră să fie deci o fiacără vie, ce nu se stinge niciodată. Iubirea noastră să se traducă în fapte, în asemănarea părintelui Lucaciu, fapte pline de jertfe și de eroism. Numai așa fi-va o realitate vie, o întrupare a iubirii în carne și oase.

Fie deci, exclam, memoria lui binecuvântată și amintirea lui veșnică între noi!

d. M. Vasiliu (în numele cavalerilor „Mihailu Viteazul” și a senatului); d. Petre Ghiță vicepreș. al Camerii deputaților; d. Stelian Popescu în numele Ligii Antirevizioniste; d. Șt. Pop, dir. lic., Sf. Sava din capitală în numele „Ligii Culturale”; d. Eugen Seleș, în numele „Astrei”; d. Alex. Fedorca, în numele memorandiștilor; ș. a.

În aceeași zi la Blaj, executându-se totodată o dorință expresă a pâr. Mitropolit, s'a slujit la catedrală pentru sufletul comemoratului, o sf. liturghie solemnă, pontificată de pâr. prepozit și vicar *Iacob Popa*, în sobor de preoți. La sfârșit, în același gând plos însuși I. P. S. Mitropolit a săvârșit un parastas, după care pâr. *Dr. Septimiu Todoran* a evocat, viu și frapant, figura mare a celui sărbătorit. La festivalul comemorativ ce s'a ținut apoi în sala de gimnastică a liceului de băieți în prezenta autorităților bisericești, școlare, administrative și militare locale ce participaseră și la serviciile din catedrală, și a școlărimii, d. *Alex. Lupeanu Melin*, dir. Liceului de Fete, a rostit, în cadru de coruri și declamări, minunat cuvânt de pomenire a lui V. Lucaciu (va ieși în „Cultura Creștină”), de încheiere fiind întregit plastic tabloul „Leului dela Șişești” de pâr. *mitropolit Alexandru* cu trăsături inedite de o specială importanță revelatoare. (Le aducem și noi în „foița” numărului de față). — Binecuvântată fie în veți memoria tribunului popular V. Lucaciu!

Activitate rodnică. Duminică în 13 Dec. a avut loc adunarea generală a *Reuniunii femeilor române unite din Arad*.

Dna prezidentă *Lucreția Popa*, în cuvântul de deschidere, arată activitatea rodnică a reuniunii, care a ridicat-o la loc de frunte între reuniunile similare din Arad. Elogiază perseveranța în muncă a Comitetului și spiritul de jertfă al membrilor reuniunii. Dna secretară *Minerva Dr. Voștinaru* face o frumoasă dare de seamă despre activitatea reuniunii. Dna *Maria Dr. Chindler*, neobosită casieră a reuniunii, prezintă raportul despre gestiunea financiară. Reuniunea în anul trecut a făcut încasări 45.000 Lei, din cari a acordat ajutoare săracilor și bisericilor lipsite 35.000 Lei. — Fiește că adunarea a primit rapoartele cu multă plăcere. Cine a urmărit mai de aproape activitatea Comitetului select, pus în fruntea reuniunii, s'a putut convinge că toate membrele n'au altă ambiție, decât munca închinată mării lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor. — Laudă lor!

Elveția și comunismul. Cine a urmărit ziaristica elvețiană în aceste vremuri din urmă își va fi dat seamă ușor de atenția tot mai trează cu care se urmărește tactica comunistă de a cuceri Elveția, care e socotită din partea Moscovei ca un punct strategic de o excepțională importanță. Jurnalele principale catolice și protestante caută să lumineze opinia publică și să o pună în gardă împotriva formelor insidioase și multiple de propagandă și penetrație comunistă. Acuma în Elveția se vorbește pretutindeni de pericolul comunist, și-a avea conștiința lui este deja un mare avantaj. S'ar spune că poporul elvețian are mai mult simț și mai multă vedere clară decât ospitaliera Societate a Națunilor.

Nici guvernul Federal, preventiv din partea opiniei publice, nu rămâne inert: în așteptarea prelucrării unui proiect de lege spre a fi supus Adunării Federale, a dat un decret cu putere de lege din 4 Noemvrie, prin care se iau măsuri pe cale administrativă spre a înăbuși imediat principalele activități comuniste. Iată punctele principale ale Decretului:

„Art. 1. — Ministerul public al Confederației este însărcinat, menținând contactul cu autoritățile vamilor și administrația poștelor

telegrafelor și telefoanelor, de a confiscă toate jurnalele, scrierile și alt material de propagandă importat în Elveția, cari ar înfățișa un caracter comunist, anarhic, antimilitarist sau antireligios.

Vor trebui de asemenea să fie confiscate imprimările și scrierile multiplicare prin alte mijloace, mai ales folie volante, jurnalele din fabrici sau închisori, chipurile sau alte reprezentări asemănătoare capabile de a compromite securitatea internă sau externă a țării sau ordinea și liniștea publică.

„Art. 2. — Este interzisă orice activitate publică organizațională ce se intitulă: „Ajutor roșu elvețian”, secțiune a „Ajutorului roșu internațional”.

„Art. 3. — Sunt interzise „cursurile de înțelere pentru propaganda sau tactica comunistă...”

„G-zette de Lausanne”, jurnal de obicei bine informat, vorbind de așteptatul Proiect de lege, scrie că nu este exclus să se ajungă la interdicțiunea pur și simplă a acțiunii comuniste, ca neiertate și periculoase pentru Stat.

Astfel mica Elveția, pe care Moscova o numește în bătaie de joc „Pigmeul Alpiilor”, încă odată dă lecții altor State de proporții mai gigantice. (an).

Democrația și creștinismul. Episcopul *A. B. F. Blunt* din Bredford (Anglia), cel care a provocat printr'un discurs al său criza constituțională engleză despre care tocmai se scrie și se vorbește în toate cărțile globului, a ținut zilele trecute o cuvântare într'o biserică anglicană din Manchester. Tema tratată: **Democrația.** Părerile înaltului demitar ecleziastic anglican sunt pe cât de interesante, pe atât de categorice. Ziarul *Die Stunde* (7 XII. 36) le redă în următoarele:

Fascismul, ca și național-socialismul, sunt o consecință a izbândii bolșevismului în Rusia. Din punctul de vedere al religiei nu există nici o deosebire între comunism și național-socialism. Religia în Sovietia e prigonită pe toate căile și cu toate mijloacele, iar în Germania e distrusă sistematic. Care din aceste două curente prezintă o primejdie mai mare pentru creștinism? Cu greu s'ar putea spune. În schimb de sigur că creștinismul democrația îi corespunde mai bine ca oricare alt sistem.

Așa prelatul anglican. Așa și altă lume!

Știri mărunte

Sf. Părinte distinge pe I. Proasf. Iuliu al Clujului. Drept dovadă a unei speciale bunevoinețe. Preater. Părinte a înzestrat, la propunerea Sacrei Congregațiuni pentru Biserica Orientală, pe pâr. episcop *Iuliu al Clujului*, cu toate privilegiile și onorurile episcopilor asistenți la Tronul Pontificiu. L-a trecut, deci, între Prelații săi domestici și totodată, creindu-l Nobil, i-a acordat, ad personam, și titlul de Conte roman. — Întru mulți ani Stăpâne!

Personale. Ven. Ordinariat al Lugojului a făcut mai nou următoarele schimbări în clerul eparhial: pâr. *Alex. Borda* din Ostrov-Gureni și pâr. *Ioan Laslo* din Vâlcelele Rele au căpătat litere dimisoriale pentru Arhidieceză; pâr. *Patricku Tufescu* a fost numit admin. parohial la Vâlcelele Rele și detașat cu serviciul la birourile centrale; pâr. *Zah. Breharianu* din Mișișel a fost trecut la Vărădia I; pâr. *Ștefan Balan* a primit încredințarea de a sluji în Dumineci și sărbători la noua capelă din cimitirul român unit al Lugojului; nouhirotonișii: pâr. *Vasile Scrobotă*, pâr. *Gh. Iancu* și pâr. *Iosif Caiman* au fost numiți administratori parohiali la Mișișel, Hisiaș, Ticvanul Mare II.

Hirotoniri române unite în Franța.

Ramura răsăriteană a congregației Asumpționistilor, precum se știe, înfloresce în deosebi la noi Români. Tinerii noștri intrați în legăturile acestei congregații își fac aproape toți studiile filosofice și teologice în Franța. Trei dintre aceștia, aflători la *Lormoy* (lângă Paris), au avut de curând fericirea să primească prin mâinile pâr. *Ioan al Lugoșului* harul treptelor ierarhice. Și anume, în 10 Dec. c. au fost făcuți diaconi, absolvenții de teologie *Ig. Tr. Popa* și *G. Cmeciu*, iar în 12 Dec. c. au fost hirotoniți preoți. Totodată și fr. *Ioan Aron*, aparținând aceleiași congregații și aflător tot acolo, a fost făcut lector, prin același ierarh.

Alți doi episcopi spanioli muce-nici. Unul dintre acești mari păstori martirizați e *Olmos*, episcopul de *Guadix*, iar celalalt *Milan*, episcopul de *Almeira*. Amândoi, după cum remarcă »*Osservatore Romano*«, se trag din pătura poporului de rând și amândoi au păstrat în vieața lor simplitatea omului din popor. S'au ocupat îndeosebi cu creșterea și îngrijirea sufletească a țiganilor ce-și petrec zilele prin peșterile *Granadei* și *Caciusului*. De toate ostenele împreunate cu o apostolie ca aceasta acum fiind scăpați, s'au odihnit și au aflat, cu adevărat, ușurare multă.

Locale. Vineria viitoare, de praznicul Nașterii Domnului, va predica în catedrală pâr. *Dr. Victor Macaveiu* vicar general.

— Dumineca trecută »Reuniunea Femeilor Române Unite« din Blaj și-a ținut *adunarea generală anuală* în sala de gimnastică a liceului de băieți, sub prezidiul dnei *Emilia Hopârteanu*, profesoară. Din rândurile numerosului public asistent remarcăm prezența pâr. *Iacob Popa*, prepozit și vicar general. După cuvântul de deschidere al dnei prezidente și după cetirea rapoartelor, mandatul vechiului comitet expirând, a fost ales un nou comitet din 17 membre.

Albania recunoaște guvern. Franco. Amăsurat unui comunicat din *Tirana*, al Oficiului Presei albaneze, guvernul albanez a recunoscut guvernul *Franco* al naționaliștilor spanioli. Motivarea e cât se poate de interesantă: Această recunoaștere este urmarea logică a faptului că guvernul Albaniei face politică anticomunistă.

Exerciții spirituale în temniță. Fapta aceasta de milostenie duhovnicească, după cum scrie »*Vita Ecclesiae*«, a săvârșit-o pentru pușcăriașii din *Mont-Laurier* (Canada) unul din Părinții Congregației »*Oblații Mariei*«. Vreme de trei zile, cât au ținut deprinderile sufletești, temnița s'a prefăcut într-o adevărată casă de rugăciune. Toți participanții la exercițiile spirituale au observat cel mai perfect silențiu, au făcut mereu, în timpul destinat pentru aceasta, lectură spirituală și au bătut Calea Crucii. Cu toții, atât înainte cât și după spovedanie, s'au apropiat cu toată încrederea de duhovnic să-i ceară sfaturi pentru drumul ce au de urmat de aci încolo către *Hristos*.

Alegeri sovietice. Presa sovietică se ocupă mult de alegerile ce vor avea loc în Ianuarie ce vine. Se subliniază că propaganda electorală, până aci interzisă, de astădată va fi »slobodă«. Dar [cu o condiție: să preamărească lista comunistă. Și fiindcă noua constituție n'a intrat încă în vigoare, votarea se va face prin ridicarea mâinii. — Cu toate acestea presa sovietică nu se sfiește să trîmbițeze că »sovietele« vor fi alese prin liberul consimțământ al poporului.

Bilanț provizor. Gazeta *Katholische Kirchenzeitung* din *Salzburg* (No. 39) e informată că la *Vatican* s'a făcut un bilanț provizor al prigonirii din *Spania*. După acest bilanț până acuma au fost distruse 200 biserici. Nu se știe nimic precis de mai bine de 1000 călugărițe.

Se dă însă cu socoteala că vreo 200 au fost ucise. Restul probabil se află ascunse prin case private. Dintre călugări, pe baza rapoartelor, — încă incomplete, — au fost uciși 217. Preoții de mir, în număr de vreo 200, au avut aceeași soartă. Cam 500 se află întemnițați. Cinci episcopi au fost martirizați; patru se află în închisoare, iar de al *Barcelonei* nu se știe nimic. Pagubele făcute bisericilor sunt evaluate la 500 milioane lire, fără a mai vorbi de ireparabilele pierderi cauzate prin distrugerea operelor de artă.

† **Remus Cacoveanu**, consilier de Curte de Apel pensionat, a trecut la cele veșnice, în 14 Decembrie c., la *Alba-Iulia*. Adormitul în Domnul, care a fost un sincer și devotat fiu al bisericii noastre, se stinge din viață la vârsta patriarhală de 95 de ani, după o viață închinată binelui și dreptății și lăsând în urma sa, între altele, și simpaticul și atât de trainicul monument al poemului popular: »*Floarea Soarelui*«. Facă-i Domnul parte cu cei aleși ai Săii!

Telefonul „Unirii“

A. București. Nu urmărim chestiunea mai deaproape. Nu avem nici posibilitatea și nici nu ne interesează. Oficialitatea ortodoxă română își va lămuri ea, fără noi, atitudinea față de francmasonerie. În tot cazul, destăinuri ca cele din articolul Pâr. A. N. Const. reproduc în numărul nostru trecut — sunt cât se poate de elocvente. Și »*Glasul Monahilor*« nu s'a oprit aci. Tot mai are câte ceva de spus. În numărul din 6. 12. 36. de ex. are două însemnări interesante. Ci-că »francmasonii au cerut Sinodului românesc să fie ocrotiți ca buni români«. S'a prezentat această cerere a lor chiar la întâia sedință la care a asistat noul vicar al Patriarhiei, P. S. I. Mihălcescu. »Probabil numai ca să-l compromită«, adaugă foaia. Aceeași foaie are și următoarea nedumerire: »Dacă d. *Mihail Sadoveanu* este francmason [este, notoriu. N. R.] e greu de înțeles cum poate fi și colaborator la revista oficială a Mitropoliei Moldovei«. — Greu, da' este!

B. Cluj. Felicități, Vă rugăm, pe S. Sa pâr. Ghibu pentru extraordinarul succes dela *Galați*! — Cum? Nu știți despre ce e vorba? Dar bine, dom-le, noi credeam că întreg Clujul, țara toată urmărește cu înfrigurare fiecare pas, înghite cu lăcomie crescândă fiecare oracol al marelui răsturnător de împărății și mâncător de sfinți! Dar dacă nu știți, ce să facem? Vă spunem noi. — La 1 Decembrie, ziua unirii, Sf. Sa s'a repezit tocmai la gurile *Dunării*. (S'ar fi dus mai departe, dar marea e cam mare și rece foarte pe această vreme). Acolo a grăit multe și mărunte, așa cum îi e obiceiul. Era să grăiască împotriva ungerilor neastâmpărați și haioi. Și dacă făcea așa, de sigur toată lumea l-ar fi aplaudat. Dar bag-seamă, nărvul din fire n'are lecuire. A dat ce a dat, și s'a trezit iarăși... la *Papa* dela *Roma* și la sfinții ungeri din ceruri! Ci-că *Papa* e »cea mai puternică forță spirituală universală« (și bine a zis, că este!). Și-a văzut această putere formidabilă a lui și în felul cum a ordonat, scurt, scoaterea sfinților ungeri din liturghie. (Și din rai, firește!) — Păcat însă de *Papa*, cu toată puterea lui. Dacă o întrebunțează rău! Iată cum: »*Ungaria* este o creațiune a *Papilor* dela *Roma*, cari au susținut-o întotdeauna și o susțin și astăzi... Cu bani și cu oameni«. (Că *Papa* are bani îngrozitor de mulți, e ușor de înțeles. E suveran și poate fabrica câtă vrea. Dar de unde-o fi având și oameni, ca să susție și să populeze *Ungaria* cu ei, asta e mai greu de priceput. Este și vreo fabrică secretă de oameni în Cetatea *Vaticanului*? Numai d. Ghibu ne-ar putea lămuri). — Efectul conferinței: gălăgie continuă în sală și forfoteală. On. public a dezertat, rând pe rând, fără nici o jenă. La sfârșit nu mai era nici a zecea parte cât la început. — Așa a fost!

I. Sibiu. Constatăm și noi că »durerea și uluiala« e mare pe malurile *Cibinului*. Nici nu s'ar putea altfel după un frecuș cumplit ca acela prin care i-a trecut congresul »Asociației generale a Clerului«, ținut la Iași în 18 și 19 Noembrie. A trebuit să asculte acolo, între altele, constatări aruncate de sus, dela înălțimea scaunului de ministru al cultelor și isbite drept în creștetul supremului orgoliu ortodox ardelean de după unire. A spus doar însuși ministrul cultelor, d. V. Iamandi, că sunt »unele instituțiuni cari nu s'au integrat complet noțiunii de stat la unire. Intre ele este și Biserica ortodoxă din Ardeal«. Înțelegem perfect, că astfel de *bolovani* isbesc grav »demitatea și conștiința românească a Bisericii ortodoxe din Ardeal«. Nici nu vrem să ne facem noi nici acuzatori nici judecători în procesul deschis, în această formă, împotriva confrăților. Întrebați doar atâta: le place? Le convine să fie acuzăți în acest fel? — Dacă nu, apoi să-și aducă aminte, că o fi și aci o mică validitate a legii eterne: poena peccati! Că ei, slavă Domnului, au frumosul nărv de-a arunca ponoase și acuze mult mai grele și mult mai nedrepte împotriva noastră. Și asta nu odată, întâmplător, ci sistematic, pe toate căile și prin toate mijloacele. Și fără o tremurare de conștiință. Și asta e păcat. Nu numai contra adevărului, ci și împotriva neamului, care nu poate fi servit cu provocări de ură și vrajbă, ci numai prin muncă de zidire săvârșită în spiritul păcii și al iubirii. Oricine face altfel, nu numai că nu se integrează marilor comandamente naționale, ci chiar dimpotrivă, le deservește în cea mai mare măsură. — Meminisse iuvabit!

Judecătoria mixtă Blaj Secția cf.

Nr. 1228—1936 cf.

Extract din publicațiunea de licitație

În cererea de executare făcută de următoarea Banca *Patria* s. a. din *Blaj* contra urmărișilor *Petru Modirca* și soția născ. *Imre Iuliska* din *Blaj*.

Judecătoria a ordonat licitațiunea execuțională în ce privește imobilele situate în comuna *Blaj-oraș* circumscripția judecătoriei mixte *Blaj*, cuprinse în cf. a comunei *Blaj-oraș* Nrul protocolului cf. 32 și 281 No. de ordine A + top. 89 în valoare de 8000 Lei, prețul de strigare 6000 Lei; top. 90 în valoare de 6000 Lei, prețul de strigare 4500 Lei; top. 91 în valoare de 4000 Lei, prețul de strigare 3000 Lei pentru încasarea creanței de 87.277 Lei — bani, capital și accesorii: interese de 6% dela 7 April 1934; 1169 Lei cheltuielile cererei de licitație și ce vor urma.

Licitațiunea se va ține în ziua de 29 luna Decembrie anul 1936 ora 11 a. m. în localul oficial al Cf. str. *Regele Ferdinand* parter ușa No.

Imobilele ce vor fi licitate nu vor fi vândute pe un preț mai mic decât prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau efecte de cauție socotite după cursul fixat în art. 42 legea LX. 1881, sau să predea acelaș delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (art. 147, 150, 1706, legea LX. 1881; art. 21 legea XL. 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai mic decât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la acelaș parte procentuală a prețului ce a oferit. (art. 25. XLI. 1908).

Data în *Blaj* la 30 luna *Maiu* anul 1936.
m. p. **Eug. Gheșu** m. p. **Artur Berar**
judecător dir. c. t.

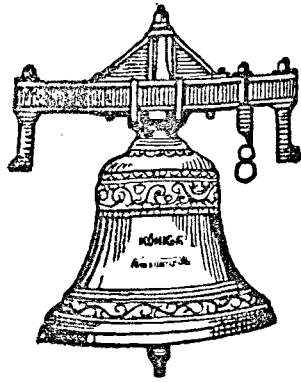
FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10—21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanția mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invențiile propriie licențiate

Rechizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

RECLAMA

este sufletul comerțului